

Soutěž sluneční hodiny 2. kvartálu roku 2025

Ciesla Jaromír

Během druhého kvartálu roku 2025 se katalog slunečních hodin rozrostl o 17 nových přírůstků, z nichž většina byla z tuzemska a dva ze zahraničí.

Za hodinami, které získaly nejvíce hlasů v naší soutěži, se vypravíme do okresu Třebíč. Pěkně malované sluneční hodiny nalezneme na štítě domu č. p. 111, stojícím na severovýchodním okraji městyse Mohelno.

Rozsah hodin je od sedmé ráni do páté odpolední s tím, že číslování je přizpůsobeno letnímu počítání času, takže na svislici není XII. hodina ale I. Hodinové čáry jsou zakončené šipkou směřující k římským číslicím v malované, bohatě zdobené stuze.

Při pohledu na mapu vidím, že kolmice vedena ke stěně domu je asi o 10° odchýlená k východu, mluvíme proto, že azimut stěny je 10° k východu. Tomuto azimutu odpovídá také rozmístění hodinových čar, které jsou v dopoledních hodinách více nahuštěné oproti odpoledním.

Jako ukazatel je použit polos. Pokud bychom se postavili přímo proti číselníku, měli bychom si všimnout, že ukazatel hodin je o 10° vychýlen k západu. To je z toho důvodu, že takovýto ukazatel má ležet v rovině místního poledníku. Z dostupných snímků ale nelze tuto skutečnost ověřit.

Obrázek 1. Mohelno 111, kat. č.: TR 30

Ze dvou zahraničních přírůstků si vedly nejlépe svislé sluneční hodiny z Německého města Lauenstein, ležícího asi 20 km SZ od Ústí nad Labem.

Hodiny se nacházejí na stěně bytového domu v Nádražní ulici.

Na malbě vyobrazený obránců města drží kopí, na jehož špici je přivázaná ve větru vlající stuha s římskými číslicemi. Pokud bych nevěděl nic o orientaci této stěny se svislými slunečními hodinami, soudil bych dle číselníku, že se jedná o stěnu, která je natočena mírně k východu. Při pohledu na mapu zjišťuji, že je azimut stěny asi 45° k východu. Jako stínový ukazatel zde slouží polos.

Obrázek 2. Lauenstein, Banhofstrasse 5, kat. č.: DE SC 126